

Het Christalyne spiegelken

bron

Het Christalyne spiegelken. Jan van Ghemmert, Kortrijk 1630

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_chr008chri01_01/colofon.php

© 2013 dbnl

Het Leven der menschen is ghelijck aen de Roose.

Op de wijze: *Dat dan Iudea nu verbly. oft: La Felice.*

Comt siet in een ghelijckenis
 V (ieder mensch) bedervenis,
 Comt siet hier in een schildery
 Hoe dat de wereldt gaet voor-by.

Dit Roosken leert u dit, en my,
 Stelt alle dinck wat aen een zy',
 En hoort de les, die het u gheeft,
 En siet hoe langh het Roosken leeft.

Het is nu qualijck op-ghegaen,
 En heeft een dach vijf, ses ghestaen,
 En even wel ghelijck-men siet,
 Het daelt allenghskens naar sijn niet.

V Lobben zijn soo niet gheset,
 Soo dun van doeck, soo schoon, soo net,
 Sy zijn op veel naer niet soo dick,
 Met sulcken ployen, noch sulcken schick.

Sijn kraeghskens vallen nu van een,
 Het Roosken moet hem nu ontkleen,
 Het Roosken dat moet slapen gaen,
 Sonder oyt weder op te staen.

Het Roosken wordt heel bladeloos,
 En laet te zijn een soete Roos:
 Soo wordt het al sijn schoonheydt quijt,
 Naer dat het stont soo corten tijt.

Soo sal het ook gaen, min oft meer,
 Met die hier speelt Me-vrou, Mijn Heer,
 Dat leven sal dan zijn op 't leest,
 Als 't schijnen sal te wesen best.

Het leven der menschen is ghelijck aen een bobbel oft water-blaesken.

Op de vvijsse: als voren.

EEn kindt dat heeft de locht verglaest
 Als het daer in het water blaest,
 Daer zeep in swemt: dit blaesken staet
 Schoon ende claer tot dat vergaet.

'T is omgedraeyt glas-schijnich ront,
 Maer al sijn schoonheydt valt terstont:
 De Locht, die 't water daer besluyt,
 Die doet ghewelt, en breeckt daer uyt.

'T bobbelken berst en springht van een,
 En al sijn schoonheydt vliecht daer heen:
 Och mensch het is een ronde *O*
 Dat het sal gaen met u alsoo.

Die heden schijnt 'tschoonste van al,
 En is hier morghen niet met al.
 och mensch het gaet hier met ons oock,
 Ghelijck het gaet al met den roock.

Het leven der menschen is ghelijck aen de keersse.

Op de wijze: als voren.

Siet hoe een keers staet claer en brandt,
 En doot haer selfs met langher handt,
 Gheen Diamant straelt sulcken licht,
 En gheen ghesteent treckt soo 'tghesicht.

De vlam ist die de keers opstelt,
 De vlam ist die de keersse velt,
 De vlam ist die de keers vergroot,
 En levend' maeckt, en t'samen doot.

Het vlammeken en staet noyt stil,
 En weet niet hoe 't hem drayen wil.
 Nu recht het hem, nu sinckt het neer,
 Nu treckt hem in, en sinckt hem weer.

'Tis wispelteurich, ongherust,
 Tot dat het eens wordt uytghebluscht,
 Al brandende mindert sy daer,
 Al brandende verteyrt sy haer.

Met dat het roet hem daer begheeft,
 En niet meer om te teyren heeft,
 Soo ist dat sy de keers verlaet,
 En met de keers te niete gaet.

Maer oock de keers sterft alsoo haest,
 Met datmen maer het minste blaest.
 Soo die hier blincken nu soo claer,
 Verteyren hier allenghskens haer.

En die haer houden voor soo groot,
 Gaen soo ellenghskens nae haer doot,
 En gheven op een bot haer gheest,
 Als sy een wijl hier zijn gheweest.

Het Leven der menschen is ghelijck aen den dauw.

Op de vvijsse: als voren.

Het dauwken op het gras in 't velt,
 Soo menigh bloemken als ghy telt,
 Het heeft sijn dauwken, dat daer leet,
 Als witte peerels 'tveldt bekleet.

Daer komt terstont een water-vloet,
 Die 't dauwken van de velden doet:
 Het dauwken dat moet me naer zee,
 Men weet niet waer te voren lee.

Het wordt ghesmeten hier en daer,
 Aen rotzen oock ghelijck een baer:
 Het dauwken swemt aen alle kant,
 Ten laetsten drijft het aen het landt.

Het dauken wordt niet dan een schuym,
 En 'tvlieght op't land ghelijck een pluym,
 Het bobbelt op, het wordt soo licht,
 Als 't water-blaesken hem opricht.

De Sonne schier haer stralen daer,
 En treckt dat dauwken licht naer haer,
 En als een domp seer dun verspreyt,
 Al naer de locht dat dauwken leyt.

Daer wort dat dauwken wijt verwaeyt,
 Den wint oft dauwken omme-draeyt,
 Soo langh het weer naer d'aerde daelt,
 Daer 't de Son hadde af-ghehaelt.

Men siet dit dickmael oock soo gaen,
 Die d'eere seer zijn toe-ghedaden,
 Die inde locht sijn name bindt,
 Maer ijdelheydt ghelijck een wint.

Komt, en worpt dan af al u pracht,
 En al u eer voor ijdel acht,
 En brenghet u weer tot dien staet,
 Daer ghy in stof en asch vergaet.

Het leven der menschen is ghelijck aen eenen Visscher.

Op de Wijse: *Ierusalem ghy schoone stadt.*

EEn Visscher is op 't visschen uyt,
 Om d'arme viskens daer te vangen,
 En worpt van hem sijn anghel uyt,
 En laet hem in het water hanghen.

Sijn anghel hy met aes bekleet,
 En listigh hem eerst gaet vermommen,

Het vischken dat dit niet en weet,
Dat komt daer nae sijn doot geswommen.

Soo gaet het met den mensch eylaes!
De wereltd die komt hem becoren,
En dat met haer bedrieghlijck aes,
Waer door den mensch hier gaet verloren.

De wereltd en soeckt anders niet,
Met al haer streelen ende vleyen,
Dan ons te brenghen in 't verdriet,
En d'onbedachte te verleyen.

Sy gaet hier om met toovery,
Want sy betoovert onse sinnen,
Soo datmen schijnt te wesen vry,
Gheluckich alsmen haer beminnen.

Daerom, o mensch, kiest rijpelijck,
Ter wijl het u soo mach ghebeuren,
Het eeuwich voor het tijdelijck,
De deucht voor lappen ende leuren.

Liedeken van het gheschil des levens, der Aermen ende Rijcken.

Op de wijse: Auparauant que ie vis, &c.

AL hebben de Princen haren wensch,
Sy en zijn maer slaven vanden mensch
Maer ons Herderkens ampt vol vre,
En is becommert nieuwers me.

Al is in het Hof wat mensch versiert,
Schoonder is noch ons wooning' verciert

Met graf-blommekens en gheboomt,
Daer soo menich beeckxken stroomt.

Al is in het Hof veel snaer-spel soet,
Dan den droeven gheest verheughen doet,
Wy hebben hier voor den weder-klanck
Vander voghelen soet ghesanck.

Als is eenen Coninghs hoofd omringt
Met een gulde croon die cierlijck blinckt,
Wy-lieden draghen oock een croon
Van verscheyde blommekens schoon.

Al heeft eenen Coninck in sijn handt
Een gulden scepter, toom van sijn landt:
Den spriet die draghen wy in ste,
Daer wy ons schaepkens hoeden me.

Is het niet den rijcksten die daer leeft,
Die in alles ijn ghenoeghen heeft?
Wat baet doch al des wereldts lust,
Als menschen hert is ongherust.

Al wat ons natuer heeft voortgebracht
Wort van ons herderkens meer gheacht,
Dan daer met veel cost en moeyt
In het Hof door onrust groeyt.

Ons wooninghen bequaem zijn bevrijt
Van af-gunst, van haet, ende van nijt.
Daer het Hof veel onrust draeght,
Die haer arme dienaers plaeght.

Dese Fluyt en Ruys-pijp, die ick draeg,
Gaf ons alle meer vermaeck van daegh,

Dan 't Musijck en snaer-ghespel,
 Dat sy hooren met ghequel.
 De Dierkens vereeren ons ghehucht,
 Het dertel Geytken t'onswaerts vlucht:
 Waer is daer den Nachtegael,
 Die verciert haer groote Sael.

Een ander van de verblintheydt ende ondanckbaerheydt der menschen.

Op de wijze: Quand ce beau Prin-temps ie vois, &c.

EEns ick aensagh des hemels throon,
 Blincken schoon,
 Verlicht door de stralen der sonnen,
 De boomkens ende velden groen,
 In 't saysoen,
 De voghels haer musijck begonnen.
 Naer haer natuer houden sy choor
 Soet ghehoor:
 Maer wat doen wy aerne sondaren,
 Die naer Godts beelde zijn ghedaen?
 Blijven staen,
 Als oft wy alle steenen waren.
 Oock d'Elementen houden ganck,
 In 't bedwanck,

Sy loopen nu en t'allen tijden:
 Hoe komt, daer ons is 'tschoon verstant
 Ingheplant,
 Dat wy de sonden niet en mijden.
 D'aerde brengt oock haer vruchten voort,
 Door een woort:
 De wateren klimmen en dalen:
 'Tvier en Locht neemt voor logement,
 'Tfirmament,
 Maer wy in d'aerde altijdts dralen.
 Veel dwasen loopen al verkeert,
 Ongheleert,
 En soecken hier de breede paden:
 Den enghen wegh is haer te strangh,
 En te langh,
 Wel-lust en kan haer niet versaden.
 Christus voor onse deure staet
 Vroegh en laet,
 Hy klopt, hy waerder gheerne inne:
 Ontsluyt u herteken met spoet,
 En weest vroet,
 Ontfanght hem met een soete minne.
 Hy roept tot u als tot sijn Bruydt,
 Overluydt:
 Comt al tot my die zijt beladen:
 Ick sal u in mijn wonden root,
 Kleyn en groot,
 Ontfanghen uyt milde ghenaden.

Den Phenix die daer hooghe was,
 Daelde ras,
 Inden schoot der suyver Kerssouwe,
 ontsteken met der liefden brandt,
 Heeft hem pant
 Ghegheven tot onsen behouwe.

Als een bermhertich Pelicaen,
 Heeft ontfæn
 Voor ons soo veel bloedighe wonden,
 Voldaen uyt liefden menichfout
 Aen het hout
 Des Cruyces voor al onse sonden.

Liedeken van de Doodt.

Op de Wijse. Vous qui courez tous-iours.

GHy die daer altijd staet,
 Na d'ijdelheyt des werelts ongestadig,

Gy die daer bout op sant-gront onberadig,
 Van eygen liefde quaet, van eygen, etc.
 Meynt ghy te zijn al-tijt,
 Gerust in voorspoet op die *wanckel* aerde,
 En dat die door die noyt *iemant* en spaerde
 V soo sal schelden quijt, u soo, etc.
 O ghy bedrieght u seer,
 'Tis Godt, die 't seyt, die doodt moet ghy besuren,
 Noch jaer, noch maendt, noch dach weet ghy noch ure.
 Noch stond van uwen keer, noch, etc.
 t'Leven ende den tijdt,
 Wort ongelijckelijck voor al ghesponnen,
 Maer wat verdriet, het is nauwe *begonnen*,
 Treckt af sonder respijt, treckt af, etc.
 Die doodt vlieght rondom aen,
 O Godt om mijn jonc herte te doorwonden
 Sy dreyght den pijl te schieten alle stonden.
 Sonder hop' van t'ontgaen, sonder, etc.
 O felle wreede doodt,
 wilt gy soo haest u met mijn vlees versaden
 Mach ick my niet een oogenblick beraden.
 O doodt op uwen stoot, o doodt, etc.
 O onghenadich hert,
 Onmenschelijcker als de wilde dieren,
 Ic vreese u hant, en wilt soo haest *niet* stieren.
 V doodelijcke smert, u doodelijcke, etc.

Laes! 't en baet klacht noch sucht,
 Op u verderven heeft sy doch ghesworen,
 Sy hout niet op, eer dat ghy hebt verloren,
 En nae 't graf neemt u vlucht, en, etc.
 Hoe? sal 't dan moeten zijn,
 dat ic sal spijsen met mijn vlees de wormen
 Laes! moet 't zijn, dat sy my gaen bestormen
 En schenden mijn aenschijn, en, etc.
 My schroomt voor sulck ghedacht,
 Van schric en anxt mijn hayren al opreysen,
 Gy vlees, gy weet van nu af mijn gepeysen.
 Verfoeyt dan alle u pracht, verfoeyt, etc
 Wat komt my nu te baet,
 Goet, eer, ghelt, ende vleeschelijcke lusten,
 o mensch hoe broos ist daer gy derft oprusten
 Alst al soo haest vergaet, alst al, etc.
 O vleesch, onnuttigh vleesch,
 Ghy hebt my doen nae su soo lange loopen,
 Maer nu eylaes! ick moet soo dier becoopen.
 O vleesch, onnuttigh vleesch, o etc.
 Och nu wat batet my,
 Dat ick tot uwen dienst my heb begeven,
 die doot, den put, scheinct gym y voor het leven
 En 's hellen schrick daer by, en, etc.
 Adieu werelt, adieu,
 V smeecken heft my al te seer bedroghen,
 Wat ghy belooft, het is doch al gelogen.
 Adieu werelt, adieu, adieu werelt, etc.

Liedeken vande seven Hooft-sonden, ende seven deughden daer teghens.

Op de wijze: Och wilt aenmercken, ghy vvilde herten.

*H*Oe magh een mensche doch soo blint wesen
 Dat hy in sonden altydt voort-gaet,
 Daer men kan hooren, en dickwijls lesen,
 Wat straffe datter komt naer het quaet?
 Wy blijven Godts vijanden,
 De ziel moet altydts branden:
 Dus spoeyt u neerstelijck tot de deught,
 Schout sonde, betert u als ghy meught.

*S*even doot-sonden, daer meer uyt spruyten,
 Moetmen seer schouwen tot alder stont:
 Want seven deughden sy buyten sluyten,
 En brenghen ons tot meerder sond,
 O menschen wilt u wachten:
 Want Godt sal s'al verachten,
 Die met dees sonden zijn besmet.
 Uw' ziele met deughden dan beset.

't Beghin der sonden is *Hooverdije*:
 Want den hooveerdigen Godt weer-staet,
 Die voor den Heere stinckt als een pryde,
 En Godts ghenade rasch van hem gaet.

O stof en slijm der eerden,
 Houdt u van kleynder weerden,
Oodmoedigheyt soect, want wie die heeft,
 Den selven Godt sijn ghenade gheeft.

Weest niet te *gierigh* om gelt te schrapen,
 Stelt u hert niet op tijdelijck goedt:
 Want al u rijckdom, hof, schuer en schapen,
 Wat batet al, als ghy sterven moet?
 De *Mildtheydt* wilt aenkleven,
 Den armen oock wat gheven:
 Want 'tminste dat den armen gheschiet,
 Verghelt den Heere, die 't al aensiet.

Van all' *Onkuysheyt* wilt u wel wachten:
 Want sy de ziele ter hellen jaeght:
 Schout vuyle woorden, wercken, gedachten,
 Maeckt dat u niet onsuyvers behaeght:
 Want naer des vleesch ghenuchten
 Soo volgt het eeuwich suchten:
 Aenveerd de *Reynigheyt*, 't is u best:
 Vlucht van d'onkuysheyt gelijk een pest.

Benijdt een ander niet sijn wel-varen,
 Verblijdt u niet in sijn teghenspoet,
 Maer wilt de *Liefde* altijdt bewaren:
 Wat kan u schaden een anders goedt?
 Nijdt is der sonden voedtsel,
 En 'sduyvvels quaedt ghebroedsel:

Den nijdighen is des duyvels kindt,
Den nijdighen haet dat Godt bemindt.

En weest niet *Gulsigh* door veel eten,
Van droncken drincken u neerstich wacht;
Het gulsich brassen doet Godt vergheten:
In dronckenschap zijnder vele versmacht.

Wilt *Maticheydt* beminnen,
De wel-lust overwinnen.
Wee u, die 'tlijf te seere vervult,
Want ghy noch eens hongher lijden sult.

Weest traech tot *Gramschap*, door welck den vrede
Onder de vrienden gebroken wert:
'Tis rasernije, welcke brengt mede
Veel sonden, en een onrustich hert:
Leert liever 'tquaedt verdraghen,
Soo suldy Godt behaghen,
Die u *Sachtmoedicheydt* heeft gheleert,
Waer door men het quaet *ten* besten keert.

Die 'sduyvels cussen niet en wilt heeten,
Moet *Traecheyt* vlieden, en neerstich zijn;
Die niet en arbeyt, en sal niet eten,
Dus doet wat goedts, al is het u pijn:
Waar die nu weynich saeyen
Die sullen weynich maeyen;
Voor kleynen arbeydt hier ghedaen,
Salmen hier naer in't Hemel-rijck gaen.

Een ander Liedeken van de swaerheydt ende grouwelijckheydt der doot-sonde.

Op de wijze: De wereldt heeft mijn hert ghestolen. oft: Noyt meerder wonder, &c.

LAet varen, mensch, u quade wercken,
Doet op u ooghen, en wilt mercken,
Wat schade dat de ziele lijdt,
Die de doot-sonde niet en mijdt.

Een sondaer vijandt Godts al-machtich,
Ist lijden Christi niet deelachtich,
Den heylighen Gheest van hem vliedt,
Sijn eerste deuchden gaen te niet.

Hy can het rijck Godts niet be-erven:
De rust sijns herten moet hy derven,
Die eerst van Godt wel was bemint,
Werdt door de sond' des duyvels kint.

Seer qualijck can hy hem begheven
Tot beternisse van sijn leven,

Jae komt door die ghewoonte groot,
Dat hy schier sonde doet uyt noot.

O groot verlies! o groote schade!
Als men des hoochsten Godts ghenade,
Godts vrientschap en bermherticheydt,
Moet derven om een sondich feyt.

Een doot-sond comt de ziel vermoorden:
o grouwel! alleen dese woorden
Behoorden soo op't hert te slaen,
Als oft een donder-slach quam aen.

Wat tonghe sou konnen vertellen,
Hoe groot dat is de pijn der hellen,
Daer een sondaer soo ras nae loopt,
Die sijn ziel om ghenoecht vercoopt.

Een mensch gemaect van slijck en eerde
Een stinckend' vat van gheender weerde,
Hoe derft hy Godt, het hoochste goedt,
Vergrammen met een vryen moedt.

Och! hoe kan hy gherustich slapen,
Die den Heer, die 't al heeft gheschapen,
Door sijne misdaet vertoornt heeft?
ach! hoe comt dat hy niet en beeft?

De Enghelen, die met ghedachten
Naer d'eere Gods maer eens en trachten,
Heeft Godt den Heere eeuwelijck
Verstooten uyt sijn hemel-rijck.

Adam om die verbode vruchte,
 Wt 'tParadijs, als ballinck, vluchte:
 En Sodoma met 't ander landt,
 Is om de sonde gantsch verbrandt.

Wat meyndy, dat Godt u sal spaeren,
 Die in u sonden langhe jaeren
 Vervuylt, en dickwijls die herhaelt,
 Noch noyt u schulden hebt betaelt.

Godt heeft sijn Soon om uwe sonden
 Doen lijden, cruysen, en doorwonden.
 Soo dit in een groen hout gheschiedt,
 Wat sal dan lijden 'tdorre riet?

Dus wilt van sonden voorts ophouwen,
 Wilt als een pest de sonden schouwen;
 En betert soo u leven hier,
 Dat ghy ontgaet het eeuwich vier.

***Den Enghel Bevvaerder vermaent sijne bevolen siele tot het verlaten
 des wereldts, ende af-standt der sonde.***

Op de wijze: Ons Vader Godt ghepresen.

Den Autheur.
*EEn Enghel werdt ghesonden
 Van Godt den Heere goedt,*

Tot een die lach in sonden,
En swam in 'swereldts vloedt.

Den Enghel.

Sondaer ghy meucht wel beven,
Dat ghy in sonden zijt;
Den Heere sal u begheven,
En korten uwen tijdt.

Den Autheur.

Den sondaer lach alleene,
Hy wierdt verschrickt voorwaer:
Seer ras was hy te beene,
Benouwt soo stont hy daer.

Den Enghel.

Wilt u quaedt leven laten,
De deucht wilt nemen aen:
Neemt Godt tot uwer baten,
Eer u de doodt comt slaen.

Den Sondaer.

Soud' my de doot bevanghen,
In mijn quaet leven groot?
Och doetse wat verlanghen:
Ick ben van deuchden bloot.

Den Enghel.

Ick en sal u niet laten,
Stelt u in goeden staet:
Mijn woorden wilt wel vaten,
Eer ghy ter aerden gaet.

Den Sondaer.

Wat helpt het triumperen,
 Als ick doch sterven moet?
 Ick wilt al renonceren,
 En soecken t'eeuwich goedt.

Den Enghel.

Och mijne beminde ziele,
 En zijt niet wanckelbaer:
 Dat u niet en verniele
 Het pac der sonden swaer.

Den Sondaer.

Adieu o wereltdt schoone,
 Ick neme mijnen ganck,
 Tot Christus doorne croone,
 En tot dat Cruyce lanck.

Een ander Liedeken vande selve Materie.***Op de wijze: Alsoo 't beghint.******Den Enghel.***

MAghet reyn, eerbaer van zeden,
 Wilt ghy hooren naer mijn reden,
 Het sal u salich zijn, dat's claer,
 Als ghy sult zijn overleden,
 En begraven hier beneden:
 Daerom neemt den tijdt wel waer.

De ziele.

Wie zijt ghy die door u tale,
 My roept als den Nachtegale,
 Smeeckende al op 't groene riet?
 om dat ick my sou af-keeren
 Van de wereltd, en haer Heeren,
 Neen, neen, neen, men doeter niet.

Den Enghel.

Peynst doch op de leste daghen,
 Als Godt rekeningh sal vraghen,
 Daer 't al sal worden openbaer:
 Dan soo sullet ghy beklaghen,
 Die de sonde nu derft waghen,
 Daerom neemt den tijdt nu waer.

De ziele.

Ick en wil my niet soo stooren,
 Maer ghebruycken mijn thresooren,
 Eer my den ouderdom valt swaer:
 Oock dansen, springhen, triumpheren,
 En lekkerlijck wel bancketeren,
 En nemen soo mijn tijdt wel waer.

Den Enghel.

Baltazar hiel oock bancketten,
 Maer wilt ghy daer wel op letten,
 Wat quaedt door die hem is gheschiet:
 Bancketten, dansen sult ghy grouwen,
 En alle 'swereldts wel-lust schouwen,
 Andersints men dient hier niet.

De vvereldt.

Volght my naer, 'tsal u niet rouwen,
 Merckt de vreucht in mijn landouwen,
 Soete Musijcke men singht aldaer:
 En door Venus soet verblijden,
 'sDoots ghepeyns stelt men besijden,
 Komt daerom, en volght my naer.

Den Enghel.

Salomon sal u oock manen,
 Dat de doot kost vele tranen,
 En dat die 'teyndeken insiet,
 Sal hem wel tot alle stonden,
 Wachten van te doen doot-sonden,
 Andersints men dient hier niet.

De vvereldt.

En wilt niet peynsen sulcke dinghen,
 Maer eten, dansen, en wel singhen,
 'T is tijds ghenoech in 't laetste jaer:
 Soudt ghy u jeucht alsoo verslijten,
 'Tis maer raes van Hipocrijten,
 Daeromt komt en volght my naer.

Den Enghel.

In sijn jeucht moet elck gheneghen
 Zijn, om te gaen des Heeren weggen,
 want als roock den tijdt wech-vliet,
 En ijdelheydt der ijdelheden
 Zijn voorwaer al 'swereldts zeden,
 Andersints men dient hier niet.

Een ander van de onsekere sekerheit des doodts.

Op de wijze: Alsoo 't beghint.

De doodt.

WAer blijfdy mi, o sondaer groot,
 Tot u soo comt die bitter doodt,
 Ick bent, ghy sult my moeten smaken:
 Ghy moet vertrecken naeck en bloot,
 Verliesen allen u bloedt root:
 Want seer haest sal ick u ghenaken.

Den sondaer.

Ay my, ay my, wat hoor ick daer?
 Die doodt comt my seer fellijck naer,
 Haer woorden can ick qualijck vaten:
 Mijn jonck hert is bedroeft voorwaer,
 Ick hoor de doodt, en dat is claer,
 Lieve wereldt ick moet u laten.

De vvereldt.

En laet u doch niet voren staen,
 Dat u de doodt sou comen aen,
 Het is quaedt bloedt en phantasye:
 Maer wilt aenhooren mijn vermaen,
 Laet dese phantasy vergaen,
 Laet passeren melancolie.

De doodt.

Men danster, noch men speelter meer,

Noch men gaet daer in maskers klee,
 Dat moet ghy nu wel al gaen derven,
 Ghy peynst seer luttel op den Heer,
 Noch op de doodt, noch op Godts eer,
 ‘Teeuwich vier suldy naermaels erven.

De sondaresse.

Och wereltd, ick voel doodts fenijn,
 Sy naeckt my nu op dit termijn,
 Moet ick u dan abandonneren?
 Het is my wel soo groot een pijn,
 och eeuwelijck van u te zijn,
 Daer wy plochten te domineren.

De wereltd.

’Ten is maer droom, en achtet niet,
 Wilt doch aenhooren mijn bediet,
 Sa, sa, laet ons gaen vreucht hanteren:
 En met musijck singhen een liet,
 Dat phantasije van ons vliedt,
 Dan soo sullen wy triompheren.

De doodt.

De klokke slaet, ‘tis meer dan tijt,
 Dat ghy verlaet de wereltd wijt,
 Den pijn is inden booch ghesteken:
 Gh’en sult niet langh meer zijn verblijt,
 Nu moet ghy laten alle jolijt,
 V schoon ooghen die moeten breken.

De sondaresse.

'Tis al ghedaen, o wereltd schoon,
 Wat gheefdy nu voor mijnen loon?
 Voor mijnen dienst van soo veel jaren?
 In hooverdy spand' ick de croon:
 De doot die steect my uyt den throon,
 Adieu wereltd, ick moet gaen varen.

De vvereltd.

Adieu, adieu ghy grooten dwaes,
 Ghy moet nu zijn der wormen aes,
 In d'aerde moet ghy nu gaen rotten:
 Van my te volghen is al raes,
 'tMoet al van hier, hoe jonck, eylaes!
 V schoon cleeren eten de motten.

De doot.

Wat helpt haer nu haer dansen wel,
 En soo fraey spelen alle spel?
 Haer oordeel is haer al ghegheven
 Eeuwich te branden inde hel,
 Ghepijnicht vanden boosen fel,
 En te derven dat eeuwich leven.

Den dichter.

Maer die dit liedt eerst heeft ghedicht,
 Godt gheve hem dat eeuwich licht:
 Altijdt bidt hy Godt van hier boven,
 om niet te sterven sonder bicht,
 En af te legghen 'tquaedt ghewicht,
 Soo sal hy eeuwelijck Godt loven.

Een ander Liedeken vande selve Materie.

Op de wijze: Alsoo 't beghint.

BEpeynst u edel mensche,
 Bepeynst u leven wel,
 'tEn is niet t'uwen wensche,
 Al waerdy noch soo snel
 Dat ghy hier langh sout blijven,
 Sonder pijn oft ghequel,
 Al haddy duysent lijden:
 De doodt en is gheen spel,
 O doodt, o doodt,
 Ghy en spaert kleyn noch groot:
 o doodt, ay my,
 Hoe bitter zijt ghy,
 Hoe bitter zijt ghy.

Ghy Jonghers en Jonck-vrouwen
 Die daer draeght zijd' ende goudt,
 De doodt sal u doen flouwen,
 Al zijdy noch soo stout:
 Laet danssen ende springhen,
 Laet al u overdaet:
 En wilt doch niet volbringhen
 'sVleeschs, duyvels, wereldts raet.
 o doodt, etc.

Al haddy Keysers rijcke,

Daer mede Samsons kracht,
 Al haddy desghelijcke
 Al Cresus schat en pracht,
 'tEn can u al niet baten,
 Al waerdy oock rebel,
 Ghy moetet al verlaten,
 Onder des doodts bevel.
 o doodt, etc.

Waer zijn de maechden schoone
 Met haer gheluwe hayr,
 Die hier spanden de croone,
 om haer schoon aenschijn clær?
 Al vande wormen gheten
 Zijn sy, 'tis soo voorwaer:
 Haer schoonheydt is versleten,
 Verwacht sulckx allegaer.
 o doodt, etc.

Waer zijn de Potentaten
 Des wereldts groot van macht,
 Die wijse Magistraten
 Hier voortijds hooch gheacht:
 Niemandt en is ghebleven,
 'tZy edel oft vileyn,
 Die niet en heeft beseven
 Den strael des doodts voorwaer.
 o doot, etc.

Waert dat ghy wel bekenden,

Wat ons ghebeuren sal,
 Als ons die doot sal schenden,
 En brenghen inden val,
 Dat herte soude breken,
 Met groote bitterheydt,
 Gheen tonghe can uyt spreken,
 Dus peyst op d'eeuwicheydt.
 o doot, etc.

Ick bidd' u algheemeene,
 Wilt vaten dit verstandt,
 Maeckt u van sonden reene,
 Denckt op den uyttersten pandt,
 Die Godt u heeft ghegheven,
 Eer ghy die note kraeckt,
 Die elcken mensch doet beven,
 o doot, etc.

Treur-liet van eene verdoemde ziele.

Op de wijze: Laet varen mensch u quade wercken.

NOyt meerder wonder is bevonden,
 Dan dat een mensch schier t'allen stonden
 Derft sondighen, daer hy seer wel
 Weet, dat naer sonde comt de hel.

Och hoe verblindt zijn sy van herten,
 Die niet en peysen 'teeuwich smerten,

Maer volghen soo huns herten lust,
oft 'thelsche vier waer uytghebluscht.

Dus com ick hier door Gods toelaten,
Mijn pijn vertellen t' uwer baten,
op dat ghy daer doch niet en comt,
Daer ick ben eeuwelijck verdomt.

Ick ben (laes) een verdoemde ziele,
Eeuwich brand' ick in de d'helsche wiele:
Ghelooft my, die 't al heb beproeft,
Wat ick nu claghe seer bedroeft.

Waer toe ben ick (helaes) ghecomen?
och, kost ick 't segghen sonder schromen:
Verstooten van Godts clær aenschijn,
Moet ick altijdt in pijnē zjyn.

Den hemel is voor my ghesloten,
Met peck en solfer overgoten,
En vande duyvelen ghequelt
Ben ick, die gantsch van pijnē smelt.

Gheen troost en can ick oyt verwerven,
Altijdt ick sterve sonder sterven,
Ick leve sonder leven hier:
och mocht ick sterven in dit vier.

't Sou my soo seer noch niet beswaren,
Waert dat naer hondert duysent jaeren,
En duysent duysentmael daer by,
Had hope van te wesen vry.

Maer dit bedruckt al mijn ghedachten,
 Gheen eynd'en isser te verwachten,
 och eeuwich! eeuwich is soo langh,
 Och eeuwicheyt, ghy maeckt my bangh.

O grouwel! o seer droevich claghen.
 Noyt sullen eynden mijne plaghen,
 'T een pijn naer d'ander pijn ghenaeckt:
 Wee my, waer toe ben ick gheraeckt?

Altijdt verdoemt, eeuwich verloren,
 Wee my, waer toe ben ick gheboren?,
 och oft ick eerder was versmacht,
 Dan ick ter aerder was ghebracht.

Ben ick dan eeuwelijck bedorven,
 Waerom is Christus dan ghestorven,
 Vervloecht moet zijn het lichaem mijn,
 Dat oorsaeck is van dese pijn.

Rampsalich en vervloecht moet wesen,
 Die my 'tquaedt eerst heeft aenghepresen,
 Vermaledijdt zy d'uer en dach
 Dat ick des hemels licht aensach.

Och had ick Godts wegghen betreden,
 och oft ick had ghevolght de reden,
 och had ick in mijn jonghe jeught
 Begheven tot de schoone deught.

Wat baet nu rijckdom, jonst en eeren?
 Wat baten my mijn schoone kleeren?

'sWereldts wel-lusten, goedt en gheldt,
Dat my in meerder pijn stelt?

Den tijdt die 'kdickwijls heb versleten
In dansen, spelen, lekker eten,
Beklaegh ick nu (helaes!) te laet.
Wee my, wee mijn verdoemde staet!

Kond' ick om mijn schuldt te betalen,
Een uerken tijdts nu weder-halen,
(Datmen niet acht wanneer men leeft)
Ick gaf al dat de wereldt heeft.

Ah, te vergheefs is al mijn wenschen:
Maer neemt, o stervelijcke menschen:
My voor een spiegel in de handt:
Schouwt sonden, en den helschen brandt.

***t'Samen-sprekinghe Tusschen eene Godt-vruchtighe, ende verdoemde
Ziele, van d'oorstake haerder Verdoemenisse, te weten, den
Vasten-avondt.***

Op de wijze: Alsoo 't beghint.

Godtvruchtighe ziele.

Stele gaet het also, en salt altijd soo wesen?

Verdoemde ziele.

Och jae't het gaet alsoo, altijd sult ghy dat lesen.

Godtvruchtighe.

Maer seght my dat doch eens, wat dat gy hebt ghedaen,
Waerom ghy dese pijn altijd moet onderstaen

Verdoemde.

Mijn quaet: Wat ist geweest? sal dat wel iemandt achten?
 Sal hier wel iemandt zijn, die hem daer van sal wachten?
 Het is gheweest den dans, de tafel, en den wijn,
 Een liedeken, een oogh, die hebben my 'tvenijn
 Ghesonden in mijn hert: voorts ben ick door het rallen
 Van Jongh-mans, in het vier van Venus eerst ghevallen,
 En van dat vier gheraeckt in desen helschen brandt,
 Die soo gy nu wel siet my quelt *aen* alle *cant*.
 Dat is geweest 'tplaisier: en dit zijn hare vruchten.

Godtvruchtighe.

Wat tijdt heeft dat gheweest, die u soo bitter suchten
 Eerstmael heeft *aengebracht*? wat uer? wat dach? wat stont?
 Daer in ghy het plaisier, en t'samen 'tlijden vondt.

Verdoemde.

Den dach, de uer, den tijt? sal ick die overdencken,
 Die my met spijs en dranck, en met 't plaisier ghingh schencken

Soo eeuwighen naer-smaeck, en een soo bitt're gal?
 Vervloecht moet zijn de uewr van my, en van u al.

Het is gheweest de uer: hoort, hoort ghy sotte dwasen,
 Het is gheweest den tijdt daer nae soo vele rasen,
 Het is gheweest den tijdt: vervloecht moet hy doch zijn,
 Den *vasten-avond* dach die my brocht inde pijn.

'T is geweest dien dach die my in dees ellenden
 Ghetrocken heeft van hier, iae vele andere benden,
 Daer isser noch soo veel met my om desen dach,
 Die menich mensch nochtans ontfanght met eenen lach.

Godtvruchtighe ziele.

Is dat den droeven tijdt? dat's tijdt van ons' ghenuchten.

Verdoemde.

Den *vasten-avondt* ist die my nu soo doet suchten.

Godtvruchtighe.

Den *vastenavond* ist die alle droefheyt slist.

Verdoemde.

Den *vastenavond* ist als u den duyvel vist.

Godtvruchtighe.

Den *vasten-avondt* is als men pleeght wel te springhen.

verdoemde.

Maer dickwijls naer den dans een ander liedt te singen.

Godtvruchtighe.

Den *vastenavondt* is tijt datmen hem vermaeckt.

Verdoemde.

Den *vastenavondt* is datmen in d'helle raeckt.

Vervloecht hem, zijt ghy wijs, ick gae van daer ick komme,
Siet dickwijls naer my om en rontom, om en omme.

Denckt dickwijls: Gaet het soo? om een soo cort playsier?

Soo wil ic wijser zijn, ter wijle ic *ben* hier.

Want als ghy maer eens zijt gescheyden uyt dit leven,

Niemandt en sal u dan oock eenen ooghblick gheven,

Om u te stellen weer in eenen goeden staet,

Oft nu moet ghy dat doen, oft dan is het te laet.

Godtvruchtighe.

Gaet het soo als het gaet, soo is't wel meer als reden,

Dat ghy oock, wie ghy zijt, een ander baen sult treden.

't Is meer als recht dat ghy den *vasten-avondt* haet,
't Is meer als recht dat ghy al sijne sotheydt laet.

Den *vasten-avondt* is den Vader van de sonden,
Den *vasten-avondt* is het sweerd van onse wonden,
Den *vasten-avondt* is de moeder van het quaedt,
Den *vasten-avondt* is des droefheys bitter saedt.

Daerom wilt ghy oock zijn met my wijs en beraden,
Laet sottigheydt nu gaen, en alle andere quaden,
Wilt desen *vasten-avondt* met my ter kercken gaen,
En door een goede biecht met Godt sien wel te staen.

Wilt desen *vasten-avondt* niet gaen om u ghenuchte
Te nemen inde spijs, maer neemt met my u ruste
In dat hemels bancket, dat Godt u selve gheeft,
En daer ghy nutten sult een spijs, die noch leeft.

Een spijs die daer geeft genoegte, kracht en leven
 Aen uwe ziel: een spijs, daer u in wordt ghegeven
 Het lichaem vanden Heer, een spijs soo delicaet,
 Dat sy in soetigheyt honigh te boven gaet.

Een ander van de selve Materie.

Op de wijze: Alsoo 't beghint:

'T Is tijdt, 't is tijdt dat ghy nu hoort,
 die daer heel stinckende licht versmoort
 In uwe sonden, der ziele wonden,
 Die tranen, en dat swaer vermaen,
 Dat u de ziele daer heeft ghedaen.

Sy riep uyt 't vier: wacht wacht Godts hant,
 Want hy het quaet straft met den brant,
 Die men moet lijden, tot alle tijden,
 Jae soo langh als Godt Godt sal zijn,
 Betert u leven, wilt wijser zijn.

Al uwe wulpsheyt is als den windt,
 Sy vlieght snel wegh, als sy beghint,
 Wie sal die houwen, wie haer betrouwen?
 Die niemant oyt heeft doen stil staen,
 Van alle die voor u zijn ghegaen.

Waer is nu Salomons wil-weeldich rijc!
 Ist niet ghesteken met hem in 't slijck?
 En alle die minnen, van alle die sinnen,

Die daer waren vryend', en maecten den sot,
Zijn sy niet eeuwich gescheydt van Godt?

Wilt niet toeluyseren na 'swerelts liet,
Noch haer vals fluyten, 'tbrengh int verdriet
Als die daer varen die woeste baren,
Worden verleyt vande Meermin,
Vindtmen daer klippen, sy vallen daer in.

Aenhoort daer klincken als een trompet,
Die u wel leyden sal tot Godts wet,
Die vierighe klachten, wilt die wel achten,
En dat waerschouwen, als ooc vermaen,
Dat u de ziele daer heeft ghedaen.

Och oft ick drucken mocht in 't verstant
Van al die hier zijn, met Godts handt,
Die eeuwighe wetten, wilt daer op letten,
Dat cort is al 'swereldts playsier,
En daer naer langh het eeuwich vier.

Het gaet alsoo, 'tis soo ghestelt:
Daerom, o mensch, doet u ghewelt,
Gaet af u lusten, wilt ghy eens rusten,
In die playsant' woon-plaets van Godt,
Met die daer leven naer sijn ghebodt.

Een ander Liedeken vande selve Materie.

Op de Wijse: *Dit moy volage Amour.*

O Mensch wat helpt dat goedt?
'tWelck ick nu al verlaten moet:

Want my bespringht de doot,
 Die mijn hert gheheel doorboort,
 En de ziel vermoort.

Helaes! voor kleyn ghenucht,
 Heb ick ghekrege 'thelsch gherucht,
 Voor 'swerelts cort plaisier
 Is mijn ziel in't eeuwigh vier,
 O ghenuchte dier

Van slanghen siet een croon
 wort my ghegheven nu voor loon,
 Mijn kleedt is heel van vier,
 Het cieraet is wormen hier,
 En Musijck ghetier.

Serpenten, Draken fel,
 Zijn my voor spijs hier in de hel:
 Voor kostelijcken wijn,
 Bitter gal, verghif, asijn,
 Vol van venijn.

Dat is nu 'swerelts danck,
 Dat ick moet lijden desen stanck,
 En wesen eeuwelijck,
 Door Godts woort vermaledijdt,
 Och hoe schroomelijck.

Vermaledijdt moet zijn
 De werelt met haer soet venijn,
 Die mijn ziel in 't torment//
 Heeft ghetrocken sonder ent,
 Wat een vals serpent.

Een ander vande selve Materie.

Op de wijze: Alsoo 't beghint.

O Mensch ellendigh, onberadigh,
 Waerom valt ghy u ziel soo schadig?
 Helaes, o dwaes!
 De felle snelle doodt die comt soo ras.
 Helaes.
 Wat baet veel eten ofte drincken?
 Den wijn met volle bekers schincken?
 Helaes, etc.
 V wel-lust en ghenucht is singhen,
 Veel spelen, danssen, ende springhen,
 Helaes, etc.
 Die Masschers, Fluyten en Violen,
 't Sot minne-spel dat doet u dolen,
 Helaes, etc.
 Noch goet, noch vrient en sal u baten,
 Als u dit leven sal verlaten,
 Helaes, etc.
 Hebt van de doodt in u ghedachten,
 Oft onversiens sals' u versmachten,
 Helaes, etc.
 Die doodts ghedachten altijd blamen,
 Het helsche vier dat sal haer pramen,
 Helaes, etc.
 D'hant Godts en condy niet ontloopen,
 De ziel sal't dan alleen becoopen,
 Helaes, etc.

Wee, wee die valt in 'sRechters handen,
 Eeuwigh sal hy in vlammen branden,
 Helaes, etc.
 O ziel! o ziel! o aerne zielen!
 Hoe sal u 't helsche vier vernielen!
 Helaes, etc.

Een ander van de selve Materie.

Op de Wijse: *O schoone Maghet ient.*

O Mensch, o edel mensch, opent eens u verstandt,
 Hoe langh sult ghy noch staen op 'swereldts landt, en standt,
 Wat is dogh 'swereldts pandt, anders dan vlieghende sandt,
 Het welck u met de handt, treckt naer den helschen brandt.
 Al leedt gy al de pijn die daer is over al,
 Die daer oyt is gheweest, die daer oock wesen sal,
 'tEn waer al niet met al, by dat helsche gheschal,
 Daer die tormenten altijd zijn sonder getal.
 Het bedd' daer men op rust, zijn kolen van't helsch vier:
 Den dranck diemen daer drinckt, zijn tranen, wonden dier,

De spijs is den Ghier, musijck is groot ghetier,
o ziel! o arme ziel! wat maect gy hier

Te derven eeuwelic het goddelic aenschijn,
En te peysen altijd eeuwig verdoemt te zijn,
O wat een groote pijn, op pijn sonder termijn
Te derven Gods aenschijn, eeuwich verdoemt te zijn.

De menschen die vol pracht nu als de Pauwen gaen,
Sullen voor 'tschoon habijt met vier omringhelt staen,
Haer schoonheydt sal vergaen, waer sult ghy d'ooghen slaen,
die nu met uwen hals altijd wilt open gaen?

Den droncken sack, die nu uyt-vaeght de bekers groot,
Eeuwich betalen sal de somme metter doot
En voor dat wijntjen root, drincken ghesmolten loot,
Hooft hoort ghy droncken sack waer toe de hel u noot.

Den hooveerdighen mensch die nu naer prachte staet,
Sullen de duyvels al groeten met bly gelaet
En als een Potentaet stellen in hoogen staet
Daer Lucifer sijn hant sal kussen met versmaet.

De boose kinders ooc die ouders zijn rebel
 Liegen en stelen vry, en vechten om een spel,
 Sullen dan inde hel al met de duyvels fel,
 Branden in d'eeuwicheydt: kinders bepeyst dit wel.

Antwoort gy zielen eens die inde helle zijt,
 Hoe groot dat is de pijn, die ghy daer eeuwigh lijdt.
 Sy roepen met gecrijt, u pijn waer ons iolijt
 O mensch die ghy nu lijt, en lijden sult altijt.

Hierom vermaledijdt moeten ons ouders zijn.
 Vermaledijdt o God moet wesen u aenschijn
 Vermaledijde pijn, o pijn sonder termijn,
 Och och, wanneer sal doch noch eens u eynde zijn.

Princen, die sonder tol drinckt sonden als water puer,
 Sy gaen seer soetjens in, maer commen op soo suer,
 V leven is een uer, en naer dees corte uer,
 Soo blijft ons eeuwigh by blijdschap ofte ghetreur.

Van de Doodt, ende Helle.

Op de wijze: T'sa dat de Lucht ons gheef gheschal.

O Mensch die Godt gheschapen heeft,
 En naer zijn beeldt een ziel gegeven:
 Hoe komt dat gy soo qualijck leeft,
 Noch niet en peyst op 't eeuwigh leven?

Wist ghy wat Godt daer heeft bereydt,
 V herte sou daer seer naer haecken:
 Ghy soudt verlaten d'ydelheydt,
 De wereltd end' haer pracht versaken,
 Ghy sout beschreyen u misdaet,
 Den tijdt en u verquiste daghen,
 V wercken, en u woorden quaedt:
 Hoe sout ghy u sonden beklaghen:
 Des hemels vreughden zijn soo veel,
 Soo groot is oock de pijn der hellen:
 Dat niemant kan het minste deel
 Begrijpen oft te recht vertellen.
 Maer als de ziel sal gaen van hier,
 Nae 't wel-ghewenschte leven reysen,
 Oft naer het eeuwich helsche vier
 Dan sal sy dit te laet bepeysen.
 Wanneer men 'tlijck ten grave draeght,
 Helaes! de ziel wordt heel vergheten:
 Oft sy in vreught is, niemant vraeght,
 Oft in het helsche vier gheseten.
 Men thoont daer wel een droef ghelaet:
 Maer 'tgoedt ist daer sy meest na soecken:
 Men vraeght waer 'tgelt verborgen staet,
 Dat haelt men dan uyt alle hoecken.
 Soo verr' een uytvaert daer gheschiedt,
 Doet men een maeltijdt voor de vrienden,
 Men bidt daer weynigh, ofte niet:
 Och oft de wereltd dit versinden!

Hebt ghy dan niet veel goedts ghedaen,
 Sterft ghy besmet met een doodt-sonde,
 Helaes! ter hellen moet ghy gaen:
 Wee menschen, wee u tot dier stonde!

Dus betert u ter wijl ghy meught,
 Wilt op het eeuwich al-tijdt mercken:
 Wilt ghy ghenieten 'shemels vreught,
 Doet goed' en deughdelijcke wercken.

Een ander van de selve Materie.

Op de Wijse: *Adieu monde mal-heureuse*

HAet de wereltdt met haer minne,
 Laet des wereltdts quade sinne,
 Laet de wereltdt niet seer schoon,
 Laet des wereltdts valschen toon,
 't Is maer al stof ende slijck,
 Als ghy zijt een doodt lijck:
 Al wat sy gheeft,
 Al wat hier leeft
 Al wat hier lacht,
 Al wat hier acht
 Der menschen sotten pracht.

Hoe verheven sy oock blincken,
 Hoe begheerigh sy oock wincken,
 Alles dat hun staet ontrent,
 'tZy schoon, oft rijck oft jent,
 Sy brenghetse tot den val,

En het verlies van al,
Oock op den tijdt,
Van haer jolijt,
Doot sy het lijf,
En moort oock stijf,
Die edel schoone ziel.

Naer haer dansen, naer haer springhen,
Naer haer kouten, naer haer singhen,
Naer haer lacchen, naer haer minnnen,
Naer al haer vermaeck der sinnen,
Soo komt den droeven tijt,
Soo komt dat eeuwich lijt,
Dat sy venijn
Schenckt voor den wijn,
Dat sy stort bloedt,
Voor het quaedt goedt,
En voor haer liefde pijn.

Hoe veel sullen dat beklaghen,
Die met hunne valsche laghen
Zijn ghesoncken tot den grondt
Des Hel, op eenen corten stont,
Die roepen: O vlam! vier!
O menschen siet ons hier,
In desen brandt,
Van allen kant,
In 't eeuwich lijdt,
Om corten tijdt,
En een ghenoechte kleyn.

Om een voorsichtighe ende salighe ure des doodts te verkrijghen.

Op de wijze: IESV dulcis memoria.

Hoe haest is 't hier met ons ghedaen,
 Hoe haest komt ons de doot bestaen,
 Eer men wel proeft het leven soet,
 Komt s'onvoorsiens ons te ghemoet.

Maer maeckt, o Godt! o Heere groot,
 Heer van het leven ende doot,
 Die door u doot de doodt ombracht,
 Dat sy my niet komt onverwacht.

Maeckt dat sy my vint wel bereyt,
 Wel toe-gherust ter saligheydt,
 Niet slaepende, maer waeckende,
 En tot u Schepper haeckende.

Met Enghelen beset my dan,
 Dat my gheen quaet beletten kan:
 Dat sy my troosten inde pijn,
 En mijn vrome voorvechters zijn.

Wanneer my, Heer, begheven sal
 Mijn leven, en de wereldt al,
 Comt dan mijn hop', mijn helper zijt,
 Helpt my in mijnen laetsten strijt.

Maeckt my dan in't gheloove vast:
 Van schuldt en pijn mijn ziel ontlast:
 Verleent hope, en liefd' oprecht,
 En oock mijn laetste kerck-gherecht.

O *Iesv*, daer ick op betrouw,
 Laet my niet sonder goedt berouw,
 Oft sonder biechte gaen van hier:
 Beschermt my van het helsche vier.
 Met u vleesch ende bloedt my spijs:
 Mijn ziel den wegh des hemels wijst:
 Doet haer ghesuyvert, net en schoon
 Rasch komen in des hemels throon.

Liedeken Vande Doodt ende Oordeel Godts.

Op de Wijse: Hoe wel soo moet het lusten.

O Mensch van Godt gheschape,
 Hoe mooghdy soo vast slapen,
 En zijn sonder verstandt?
 Dat ghy niet eens wilt peysen,
 Dat ghy soo haest moet reysen,
 Van hier, naer 't ander landt.
 Ghy soudt u wel bereyden,
 Wist ghy dat ghy moest scheidt
 Van hier in corten tijdt,
 Waerom doet ghy dan sonden,
 Daer ghy tot gheender stonden
 Een uer versekert zijt?
 Eylaes! sonder aenmercken
 Doet ghy nu quade wercken:
 V dunckt het gaet seer wel:

Daer Godt op avonture
V binnen een half ure
Sal laten gaen ter hel.

Wat sal u dan al baten
'T gheldt dat ghy moet verlaten,
En al u tijdelijck goedt!
Want alst u minst sal passen,
Sal u de doodt verrassen:
Aenmerckt dan wat ghy doet.

O sterven, bitter sterven!
Alsmen hier naer moet derven
Heer' Jesus claer aenschijn!
Och! eeuwigh sal langh dueren:
Wee hem die't moet besueren,
En altijd zijn in pijn!

Dus, mensch, weest nu ghedachtigh,
Dat ghy voor Godt almachtigh
Ten oordeel eens sult staen:
Alwaer ghy van u leven
Sult rekeninghe gheven:
Peyst wat ghy hebt ghedaen.

Leeft nu soo met de menschen,
Ghelijck ghy wel sout wenschen
Te wesen in doodts noot:
want soo elck werdt ghevonden
In sijne laetste stonden,
Soo blijft hy naer de doodt.

Betert u t'allen daghen,

want teghen des doodts slaghen
 En is toch gheenen schildt.
 wilt u van sond' bewaren,
 Peyst waer ghy noch mocht varen,
 Leeft soo ghy sterven wilt.
 Leeft soo, dat ghy mooght leven,
 En met Godt zijn verheven
 In 'shemels hooghen throon.
 Dat gunn' ons Godt den Vader,
 Die ons sal allegader
 Naer wercken gheven loon.

Een ander van de selve Materie.

Op de wijze: Si c'est pour mon pucelage.

WAer u liefde alsoo puere,
 Valsche werelt als ghy thoont,
 Soo waer ick seer wel gheloont
 Van al mijnen arbeydt suere:
 Maer ick vinde metter daet,
 Dat u liefde haest vergaet.
 Ghy bemint maer naer den schijne
 Al u minnaers sot en dwaes,
 't Schijnt sy voelen groot solaes:
 Maer eylaes! in cort termijne,
 Ghy verlaet hun desolaet,
 want u liefde heast vergaet.
 V liefde wordt wel gheleken
 By den beker schoon van goudt,

Die ghy schenckt met boosheydt stout,
 Hoort Schrifture daer af spreken:
 Ghy den dorst niet en verslaet,
 Want u liefde haest vergaet.

Die daer uyt heeft derren drincken ,
 Meynt het sal hem helpen fijn,
 Maer 'ten is niet dan venijn,
 Al schijnt hy soo schoon te blincken:
 Saligh is hy diet verstaet,
 Dat u liefde haest vergaet.

V wel-lust ('tis goedt om mercken)
 Die en is oock niet soo soet,
 Maer ghemenght met bitter roet:
 Als den loon komt naer u wercken,
 Dan maeckt sy ons desperaet,
 Want u liefde haest vergaet.

Ghy verheft tot grooter eere,
 Die u willen volghen naer:
 Maer 'tis kont en openbaer,
 Dat die kans hem wel sal keeren,
 En doet vallen vanden graet:
 Want u liefde haest vergaet.

Ghy loeght my soo lustisgh aene,
 Doen ick u te dienen plagh:
 Ick en hadde gheen verdragh,
 Doen ick plagh op u te staene:
 Nu merck ick aen u ghelaet,
 Dat u liefde haest vergaet.

Waer zijn u beloften schoone,
 Die ghy deedt met woorden jent?
 Och had ick u noyt ghekent!
 Noch ghehoort naer uwen toone,
 'tWaer tot mijnder zielen baet:
 Want u liefde haest vergaet.

Wie beminnen wilt den Heere,
 's Wereldts liefde moet af-gaen:
 Oft Godts vijandt worden saen:
 En bedroghen alsoo seere:
 Dus ontfanght nu mijnen raedt:
 'sWereldts liefde haest vergaet.

Den bekeerden Sondaer beklaeght hem van de Wereldt, die hy soeckt te verlaeten.

Op de wijze: Alsoo 't beghint.

DE wereldt heeft mijn hert' ghestolen
 En in haer duysterheydt verholen:
 Daer light het vast, en slijt sijn jeught,
 In het gheniet der ydel vreught.

Laet ick 't aldaer, mijn ziel sal sterven:
 Sterft hy, 'ksal oock de doodt be-erven:
 Want ick door haer, sy in my leeft,
 't Een leven aen het ander gheeft.

Nochtans voel ick door veel gedachten
 In my vergaen alle mijn krachten:
 Om dat ick leve sonder Godt,
 Die wilt dat ick volgh' sijn ghebodt.

Komt hertjen, komt, wilt haer verlaten,
 En hare boosheydt vlien en haten:
 want wat magh helpen dat ghy sucht,
 En om de wereltdt altydt ducht.

Neen, neen, staet op van dese stonden,
 Wt den doodlijcken slaep der sonden,
 Staet op, en bidt dat Godt u aenschauw:
 V ziel, die swemt in tranen lauw.

Al heeft sy noch veel quaey ghebreken:
 Daerom sal Godt die niet verstecken:
 want voor den sucht die sy hem sandt,
 Schinckt haer sijn bloedt tot eenen pandt.

Bidt dan dat hy u ziel troost seynde,
 Eer dat door't quaedt u leven eynde.
 Bidt dat hy haer thoont sijn aenschijn,
 want 'kweet sy sal daer gheerne zijn.

Lof ende vermaninghe tot de Deught.

Op de wijse: *Je voudrois vien guarir le mal, &c.*

*B*Emint en soeckt de salighe *Deught*.
 Die naer den hemel staet:
 Sy is den wegh tot d'eeuwighe vreucht,
 Der zielen schoon cieraet:
 De spijs en dranck daer sy by leeft:
 Die haer heeft, alle schatten heeft.
 De peerlen fijn, het blinckende goudt,
 En al des wereldts goet,

Hoe hooght men't acht, oft kostelijck hout,
 Al t'samen wijcken moet,
 'Tis by de *Deught* gheleken niet,
 Want s'overtreft al watmen siet.

Oprechte blijshap, suyvere lust,
 Hoogheydt, profijt, en eer,
 De *Deught* verleent inwendighe rust:
 Sy bringht ons tot den Heer,
 Sy maeckt ons arme zielen rijck,
 Sy leydt ons ins in het hemelrijck.

Zijt gy dan *Deught* so weerdighen schoon
 Gheeft ghy die u besit
 In't eeuwich leven d'edele croon?
 Seght my dan, wat is dit,
 Dat ghy soo seldom werdt ghesocht?
 Dat ghy van weynigh werdt ghecocht?

Ick weet, het is de moeyelijckheydt,
 Het is den arbeydt swaer,
 'Tis onses vleeschs ghemackelijckheydt,
 Dat ons al stoot van daer:
 Dogh sonder arbeydt, moeyt en pijn,
 Sal noyt de *Deught* verkregen zijn.

Wat beydt ghy dan, o sondigen mensch?
 wat blijft ghy stille staen?
 Een lust, een onversatighen wensch,
 Een heete wil neemt aen:
 Komt, tot de *Deught* neemt uwen loop:
 want anders isse niet te coop.

Laet varen dan den ijdelen pracht,
 Ontvlieght des werelts net,
 Komt, na des *deugts*, hoogweerdicheit tracht
 Verwint dat u belet:
 De schoone *deucht* voor een Bruyt trout,
 De Bruydloft inden hemel houdt.
 Daer sullen all' Godts Enghelen claer
 Singhen het Bruydlofts liedt:
 V wenschen sal der Enghelen schaer
 Gheluck, sonder verdriet:
 Ghy sult daer alle vrolijkheydt
 Besitten inder eeuwigheydt.

***Een Ander In het welck Godt den Vaeder aen de Christene devote
 Ziele voor-houdt sijne Goddelijcke liefde.***

Op de wijze: Si ceste mal-heureuse bande.

MYn Bruydt bemint my dogh,
 Laet varen'swereldts vreught,
 S'en is niet dan bedroch,
 Sonder my niet en vermeught,
 Al mijn weldaden saen,
 Wilt die wel gade slaen,
 Die ghy van my hebt ontfaen.
 Ick heb u naer mijn beeldt
 Ghemaect doen ghy niet waert,

En ghestelt in alle weeld'
Maer in sonden laeght beswaert:
Maer mijn ghedanigheydt,
En heeft niet langh ghebeydt,
Ick heb u met troost bespreyt.

Mijnen eenighen Soon,
Die soo veel als ick vermocht,
Die quam al uyt den throon,
Heeft u met sijn bloedt ghekocht,
Al aen het Cruyces hout,
Heeft hy sijn Bruydt ghetrouwt,
Maer met gheen silver oft gout.

Al door sijn liefde groot,
Liet hy hem aen 't Cruyce slaen,
En sterf voor u de doot,
En is in sijn Rijcke ghegaen,
Met heerlijkheydt bekleedt,
Bevrijdt van alle leedt,
Daer hy u een en plaets' bereedt.

Hoort noch mijn Bruydt seer wijs,
Wat ick hebbe voor een present,
Mijns Soons lichaem tot een spijs,
Schenck ick tot een Sacrament:
Sijn bloedt op elck termijn,
Onder ghedaent' van wijn,
Die' t wel nut, sal saligh zijn.

Neemt mijn ghenade waer,
Terwijl die u ghebeuren magh,

Dan suldy allegaer,
 Verschijnen ten jonghsten dagh:
 Dan sal ick metter spoet
 V comen int ghemoet,
 Schenckende mijn rijcke soet.

PRINCE.

Mijn Bruydt en beydt niet lanck,
 Want mijn tafel staet altijd ghedeckt,
 Derwaerts soo neemt den ganck,
 En comt niet voor my bevleckt:
 V boosheydt dan uyt-roept
 En 'tquaedt leven verfoeyt,
 Altijdt in reyn liefde groeyt.

Een Ander; Van Godt den Sone.

Op de wijze. Als voren.

O Dochter uytvercoren,
 Mijn alder-liefste Bruydt,
 Tot my soo neyght u ooren,
 En hoort naer mijn gheluyt:
 Als 'swereldts ydel kout,
 Daer van dogh niet en hout,
 Komt vlieght ter wereldt uyt.

Ick uwen Godt almachtigh
 woonend' in 't hemel-rijck,
 Heb uws gheweest ghedachtigh,
 Die maer zijt stof en slijck:
 In eene Maghet schoon,

Ben ick Godts lieven soon,
Gheworden uws ghelijck.

Kan schoonheydt u vermaken,
Rijckdom oft edel bloedt,
wilt na mijn schoonheydt haken,
Die ben het hooghste goedt:
Gheen edelder men vond'
Oyt in des wereldts rond',
Mijn liefde smaectt soo soet.

Mijn onghemeten minnen,
welck my bevanghen heeft,
wilt neerstelijck versinnen,
Voor liefde, liefde gheeft:
wat ick voor u ghedaen
Heb, wilt wel gaede slaen,
Soo langh uwe ziele leeft.

Weynigh docht my te wesen,
Dat ick verdroegh de doot.
Voor u Bruydt uytghelesen,
Dat deed de liefde groot:
Waer med' ick nu verweck
V hert, en dat voorts treck
Tot in mijns Vaders schoot.

Hier sal ick u voorts houwen
Al van mijn huysghesin,
Met mijn ghenaeide trouwen,
Mijn duyf, mijn Koninghin:
wel aen, laet varen dan,

Dat u beswaren kan,
 Mijn Bruydt welck ick bemin.
 V herte wilt my schencken,
 Met een gheloft' daer by,
 Wilt op mijn liefde dencken,
 Houdt u van sonden vry:
 My toch altijd aenhanght,
 Naer my altijdts verlanght,
 Wenscht eens te zijn by my.

Antwoorde der minnende Bruydt, op de aen-sprake van haren Beminden.

Op de wijze. Beata immaculata.

MYn Heere, mijn Godt mijns herte,
 Mijn deel, mijn eeuwich lot,
 Mijn trooster in druck en smerte,
 Mijn Bruydegom, mijn Godt:
 V stemme soet,
 Heeft mijn ghemoet
 Ontsteken met der liefden gloet.
 Heer' hoe sal ick dogh verghelden
 Al u weldaden groot?
 V leven ghy voor my stelden,
 Voor my storft ghy de doot.
 G'hebt my ghewrocht,
 Met bloedt ghecocht,
 En tot u lieve Bruydt versocht.
 O liefde gantsch onghemeten,
 Dat ghy Godt my bemint!

My, die u dick heb vergheten,
 My, u onweerdigh kindt.
 Wat sal ick, Heer',
 V gheven weer,
 Voor dese groote liefd' en eer?
 Wt 's wereldts listen en laghen,
 En uyt des duyvels net,
 Hebt ghy my selver ghedraghen,
 En met u wacht beset:
 O wijsen raedt!
 O goeden staet!
 O wegh, die recht ten hemel gaet!
 Adieu dan des vleeschs ghenuchten:
 Wegh silver, gheldt, en goudt:
 Wegh alle dat 'thert in suchten
 Van mijn Beminden houdt:
 Wegh hooghen staet,
 Wegh schoon cieraet,
 Wegh 'swerelts goedt, dat haest vergaet.
 Komt *Iesv*, die met u minnen
 Mijn hert hebt heel doorwont,
 Mijn ziele, mijn hert, mijn sinnen,
 Gheef ick door dit verbondt:
 Neemt desen pandt
 Van u Bruydts handt,
 Die door u liefde queelt en brant.
 Wanneer doch sal ick ghenieten
 V, Bruydegom voor al?

Och! sal ick langh traenen ghieten,
 In dit traen-vloedigh dal?
 Mijn herte haect,
 Mijn ziele snaect,
 Tot dat sy by u Heer' gheraect.
 Maer want ick hier noch moet beyden,
 Doet my soo leven nu,
 Dat als ick van hier sal scheyden,
 Recht komen magh tot u.
 Mijn Bruydegom schoon,
 Der maeghden croon
 Verleent my in des hemels throon.

Van d'ijdelheydt des wereldts, ende gherustheydt des gheestelijcken staets.

Op de wijze: Ick wil my gaen vermeyden.

WAer ick my weynd' oft keere,
 Ick sie 'tis ijdelheydt:
 Des wereldts wel-lust en eere,
 En al dat mensch hout in weerde,
 Wat is het dogh?
 Dan soet bedrogh?
 En niet anders dan slijck en eerde.
 Wat wilt men hier dan beminnen
 Dit kranck verganckelijck goedt?
 Dat van den Heer' treckt ons sinnen,
 En dickwijls sondighen doet:

Het en kan ons dogh niet versaden:
 Want 'swerelts lust
 Gheeft 'thert gheen rust.
 O seer wijs die 't al kan versmaden.

De wereltd is Godt meest teghen:
 Die daer rust soeckt, vinter gheen.
 In u, o Godt, is ghelegghen
 Ons opperste goedt alleen.
 De wereltd woude my bedriegghen,
 En had haet net
 Open gheset:

Maer tot u, *Iesv*, kom ick vliegghen.

Als een duyf met Magdaleene,
 O Christe, vlieggh ick tot dy,
 En soecke de gaten der steene:
 Den oprechten steen zijt ghy,
 Met veel wonden aen't Cruys gheslagen:
 Godt, die'k bemin,
 Laet my daer in
 Nu rusten, en t'allen daghen.

O *Iesv*, o mijn verlangghen,
 Maeckt my vande wereltd bloot:
Maria wilt my ontfangghen
 In uwer ghenaden schoot:
 Tot u beyde neem ick de vluchte.
Iesv Godts Soon,
 Godts Moeder schoon,
 V te dienen is my ghenuchte.

Wat lof ben ick u, Heer, schuldigh,
 Die my soo seer hebt bemint?
 Dat u goedtheydt menighvuldich
 My maeckt uws liefs Moeders kint?
 Ick en kan't niet ghenoegh bedencken:
 My selven heel,
 Al ist niet veel,
 Tot danckbaerheyt wil ick u schencken.

Mijn ziel, mijn herte, mijn leven,
 Gheef ick u, Heer', desen dagh:
 Wilt my u ghenade gheven,
 Dat ick dogh volherden magh,
 En my selven soo seer versterven,
 Dat ick voor loon
 Der maeghden croon
 In u rijcke eens magh verwerven.

Een ander vande Doodt.

Op de Wijse: Mishout, mishout soo is den name mijn.

AEnschout nu doch gy weeldige herten
 Vwe krancke natuer die stervelick is,
 En doet ghy 't niet, het sal u smerten,
 Als comt de doot die vreeselijck is,
 Hierom soo wilt u spoeyen,
 Die wereldt te verfoeyen,
 Ick leert u als den Wijse-man doet,
 Wat batet al als ick sterven moet.

Sterven soo moeten wy arm en rijcke,
 Wat willen wy ons vermeten dan,
 De pijn der hellen die sal duren eeuwelijcke
 Hy is wijs die't bevroeden kan,
 Want dansen ende springhen,
 Het zijn al verganckelijcke dinghen,
 Die doot neemt ons het leven soet,
 Wat batet al als ick sterven moet.

Bereydt u huys in corte stonden,
 Och die doot sal u den wegh ondergaen,
 Och wee den genen die dan sterven in sonden,
 Die sullen dan loon na hun wercken ontfaen.
 Als die ooghen sullen keeren,
 Ende 'therte sal faelgeren,
 waer blijft dan 'tgeselschap en aertsche goet
 Wat batet al als ick sterven moet.

Al zijt ghy beswaert met fantasijen,
 Al zijdy nu bevreest al voor de doot,
 Wilt ghy voortaan nu vromelijck strijden,
 Godt sal u helpen uyt alder noodt:
 Aldus leert die wereldt haten,
 En wilt de sonden laten,
 De doot die cost ons doch vleesch ende bloet,
 Wat batet al als ick sterven moet.

Adieu preeel vol van welluste,
 Bedrieghelijcke wereldt en cort solaes,
 Ick wil in Godt gaen soecken mijn ruste,
 Ick moet toch eens worden der wormen aes

Wat salt my profiteren,
 Hoveren ende bancketteren,
 Als die doot comt snel ende onbehoet,
 Wat batet al als ick sterven moet.

Waer zijne die plegen te triompheren?
 Sy zijn ghepasseert, men sietse nu niet,
 Wat willen wy dan ghenuchte hanteren,
 Als d'eynd' niet en is dan verdriet,
 Dus laet ons gaen beginnen,
 Ons selven te verwinnen,
 want de doot *comt* ras op den staenden voet,
 Wat batet al als ick sterven moet.

Laet ons nu Princelijck leeren sterven,
 Beschreyen met tranen ons misdaedt,
 En vreesen den Heere, wij en sullen niet bederven
 En dienen Godt elck in sijnen staet,
 Want waer wy ons keeren,
 Tegen de doot en is noch schilt noch boet,
 Wat batet al als ick sterven moet.

Liedeken Van de vijf Sinnen.

Op de Wijse: Maria schoon Bruyt, schoon Coningin.

GODt Schepper aller dinghen u zy lof,
 Die ons gemaectt van slijck en stof,
 Boven 't redeloos ghediert,
 Met de reden hebt verciert.

Hoe seer is onse reden Heer' verhooght,
 Als ghy die maect des lichaems vooght:
 En haer te bewaren gheeft
 Een stadt, die vijf poorten heeft.

Ons lichaem is dat niet *een* stadt voorwaer
 De poorten, der vijf sinnen schaer?
 In dees stadt de ziele woont:
 Door dees poorten sy haer thoont.

Maer, laes, *den* helschen vijant loos en quaet
 Neemt dese stadt in met verraet,
 Als de redelijcke kracht
 Aen de poorten niet en wacht.

O Heere God, bewaert dog mijn *gesicht*
 Van iet t'aenschouwen dat ontsticht,
 Dat de doodt niet in en gaet,
 Door de poort', die open staet.

Wilt stoppen ooc de poorte van't *gehoor*
 Dat achter-klap daer niet gaet door,
 Noch geen vuyl oneerbaer woordt,
 Dat ghehoort, de ziel verwoordt.

O *Iesv* die in uwe laetste pijn
 Met gal ghelaeft zijt, en asijn,
 Doet my schouwen overdaet,
 En in't eten houden maet.

Laet my *dan* oock het *riecken* matig Heer
 Altijdt ghebruycken t'uwer eer:
 Mijn *ghevoelen* oock behoedt,
 Dat het dogh gheen sonde doet.

Mijn handen, en mijn tongh' en leden al
 Bewaert Heer' vander sonden val:
 Laet ick my versterven hier,
 Om t'ontgaen het helsche vier.

Iesv met vijf wonden aent cruys doorwont
 Doet mijn vijf sinnen t'alder stondt
 Volghen den oprechten wet,
 Vande reden hen gheset:
 Ooc *van* het quaet mis bruycken my bevrijt
 Dat ick met u magh zijn verblijdt,
 Komende ter saligheydt,
 Die u vrienden is bereydt.

De Waerheyt uytlegghende de valscheyt des wereldt, raedt een ieghelijck de selve te verlaten.

Op de wijze: Alsoo 't beghint.

O Valsche wereldt vol bedrogh,
 Ghy hebter veel van God getoghen,
 En alle die u dienen noch,
 Worden seer jammerlijck bedroghen
 Om dat ghy u schoon en lieffelijck toont,
 V dienaers met weelden en blijschap troont:
 Maer eylacen! in 't eynde met bitterheit loont.

Wat loon is 't dat ghy d'uwe gheeft,
 Die u soo hertelijck beminnen?
 En t'uwen dienst hebben gheleeft,
 Wat croon sullen wy naermaels winnen?

Voor al u rijcdomme, armoede seer bloot,
 Voor corte genoechte, lanc lijden en groot:
 Voor cort weeldich leven, een eeuwige doot.

Hierom zijn sy wel sot en dwaes
 Die tot de wereldt haer begheven,
 Voor kleyn ghenoechte, vreucht en solaes,
 Verliesende het eeuwigh leven,
 Aensiet dogh hoe dat u de werelt bedriegt,
 Met schoone beloften, en valschelijck liegt:
 Als rooc 'swerels glorie haestig weg vliegt

Men noemtse seer gheluckigh hier
 Die naer de wereldt triompheren,
 In voorspoedt, weelde, rijckdom fier,
 Hooveerdigh sietmense domineren,
 Van silver en goudt blinckt al hun gewaet
 Wtwendigh en kostelijck boven den staet,
 De werelt die croontse met sulcken cieraet.

Wereldt hierom wordt ghy bemint,
 Hierom de menschen u aenhanghen,
 Want ghy hun ooghen soo verblint
 Met eer die sy van u ontfanghen,
 Maer kende sy wel hoe vals is uwen schijn
 Hoe bitter dat gy ooc hier namaels sult zijn
 Sy souden u haten veel meer dan venijn.

Ghy schijnt te zijn een schoon paleys,
 Verciert met kostelijcke mueren,
 V dienaers leven hier in peys,
 Het schijnt haer vreught sal eeuwich duren

Sy worden subijt van de doot hier verrast,
 De wrake des Heeren haer leven doortast,
 en blijven versmoort in haer sonden seer vast

Hoe bitter ist scheyden voorwaer,
 Als sy de wereltd moeten derven,
 Met alle weeld' en vreughden claer,
 De bitter dootd moeten sy sterven,
 Dan laetse de wereltd alleen in den noot,
 Sy vinden waerachtig dees woorden bloot:
Hoe weeldiger leven, hoe bitterder doot.

Menschen hier neerstelijck op let,
 Wilt u dogh vande wereltd keeren,
 Volght Gods gebodt, volbrenght sijn wet,
 Hy is den goeden Heer' der Heeren,
 Die voor sijn dienaers heeft lustigh bereyt
 Een plaetse vol weelden en vol vrolickheyd
 Om eeuwich daer met hem te leven in sijn Majesteyt.

Van de *H. Agnes* triompherende over de on-kuysheydt.

Op de wijze: Pourquoi me fuyes vous cruelle.

SInt Agnes triumphant, verwonnen
 Heeft haren vijandt seer constant,
 Al onder den voet,
 Al onder den voet,
 Light onverroert,
 De suyver liefde wint,

D'onkuysheydt light verslint,
 Onkuysheydt hier leet,
 Onkuysheydt hier leet,
 Gheruineert.

De gramschap leet hier heel gebonden,
 En deerlijck heel uytghestreckt,
 Sachtmoedigheydt,
 Sachtmoedigheydt,
 Maeckt nu jolijt:
 De blijdschap die hier klinckt,
 En die de werelt schinckt,
 Is nu in pijn,
 Is nu in pijn,
 Noch medecijn
 Kan voor haer zijn.

D'onbeschaemtheydt oock verloren
 Heeft hare kracht en haren strijdt,
 Al haren raet,
 Is nu te laet,
 Die haer wel meynden wesen te baet,
 Want siet sy light heel neer,
 Noch en kan niet keeren weer,
 Tot hare macht,
 Seer groot gheacht,
 Want haere kracht
 Light heel versmacht.

D'onbermhertigheydt verslaghen
 Wordt hier van de bermhertigheydt,

Oock light nu druck
 En ongheluck,
 Bermhertigheydt is vol gheluck:
 De sonde wordt misacht,
 Die tot d'onkuysheydt tracht,
 Sonde u quaedt,
 Sonde u quaedt,
 Sonde u quaedt,
 Is nu in haet.

Den Jonghelinck meynd' Agnes wel te schenden,
 Maer is ghestraft subtelijck,
 Agnes regneert,
 Agnes regneert,
 En triompheert.
 De stoutheydt light ghestraft,
 Van hem seer kleyn gheacht:
 Agnes regneert,
 Agnes regneert,
 Agnes regneert,
 En triompheert.

Een ander vanden Maeghdelijcken staet.

Op de wijze: Ghy minnaers van Rhetorijck.

'K Wil lijden sonder verdriet,
 Mijn lijden en acht ick niet,
 Tot dat sal komen den dagh
 Dat ick my verblijden magh:

Want hier en is gheen volkomen vreught
 Want hier en is gheen volkomen vreucht
 Die 't hert verheught,
 Dan te keeren tot de deught.

Dus vromelijcken strijt,
 Jonck, oudt, wie dat ghy zijt,
 De deught die staet ten toon,
 Loopt snel, en vat die croon:
 Soo hebben Godts Heyligen voorgegaen,
 Soo hebben Godts Heyligen voorgegaen,
 En wederstaen,
 Om d'eeuwighe croon t'ontfaen.

Och! wat een groote vreucht
 Sal hebben de jonghe jeucht,
 Die hier hun vleesch rebel
 Hebben werderstaen seer snel,
 Den duyvel, de werelt, het aertsche goedt,
 Den duyvel, de werelt, het aertsche goedt,
 Al metter spoet,
 Hebben ghetreden onder den voet.

Wilt dan, o maegdekens soet,
 Den Bruydegom gaen te ghemoet,
 Met lampen triumphant,
 Vol olie abundant:
 Want maegdekens volgen 'flammeken na,
 Want maegdekens volgen 'flammeken na,
 Soo waer het gaet,
 Om haren maeghdelijcken staet.

De Vreughden des Hemels uytgheleydt door eene salighe Ziele.

Op de Wijse: Gheseigent zijn mijns liefs bruyn oogen. Oft: Benist soit l'oeil noir de Madame.

Och kost ick nu ten vollen tooghen,
dat noyt aenschoude 'smenschen oogen,
Dat niemants hert en heeft bedacht,
Dat noyt ter wereltd quam ter ooren,
De vreughden van Godts uytvercoren
Soud' ick verbreyden naer mijn macht.

Ick die ten hemel ben ghekomen,
Die 't nu beproef, en heb vernomen,
Kan qualijck segghen al die vreught,
Dan sal een deel daer af verhalen,
Dat ghy, o menschen, oock soudt talen,
Tot 's hemels baen, en tot de deught.

Veracht ter wereltd, en verstooten,
Ben nu met blijdschap overgoten,
In Godt gheniet' ick alle goedt:
D'armoede swaer, en bitter suchten,
Ancxt, pijn, en rouw, die zijn ghevluchten,
Met al des wereltds teghenspoedt.

t'Verstant dat diep socht te doorgronden
Al wat in wijsheydt is bevonden,

Heeft nu ghenomen sijnen standt:
 En sonder spiegel oft bedecksel,
 Bemerckt Godts wesen, 's vreughdts verwecksel,
 Der zielen lust, en hooghste pandt.

Met blijdschap is vervult mijn wille,
 Die Godt bemint gherust en stille,
 Die buyten hem niet en begheert:
 Maer lieffelijck sonder verdrieten,
 Sal eeuwelijck sijn vreught ghenieten,
 En loven hem, want hy is 't weerdt.

Al Gods wel-daden groot van machten,
 Doorloopen vrolijck mijn ghedachten,
 En maken boven maten bly:
 Met onghemeten vreught van binnen
 Zijn oock ontsteken mijn vijf sinnen,
 Van alle smert en droefheydt vry.

Mijn ooren, die Godts woordt aenhoorden,
 Die dick aenhoorden champer woorden,
 Die hooren nu seer soet gheklanck:
 Och wat al vreughden haer omringhen,
 Als d'Enghele en Maeghden singhen,
Alleluya den nieuwen sanck!

Die dorst en hongher heb gheleden,
 Ben nu versaedt met vrolijkheden,
 Dat ick van vreughde schier beswijck:
 Voor mijn ghebroken slaep en ruste

Drinck ick de beke der welluste,
En rust in Godt seer lieffelijck.

Mijn tranend' oogen, nat van schreyen,
In Godt t'aenschouwen haer vermeyen,
En nemen daer in haer gherief.
Nu heb ick vonden, en sal houwen,
Welc ick soo dicwijls socht t'aenschouwen,
Mijn Godt, mijn Heer', mijn liefste lief.

Hoe groote soetheydt is verborghen,
O Heere, die met vrees en sorghe,
V mint en dient tot sijnder tijdt!
O blijdschap soet! o vreught des herten!
Wat schaedt my nu veel droevigh smerten,
Dat my maeckt vrolijck en verblijdt?

Der Engh'len choor, d'Apost'len scharen
Belijders Godts, en Martelaren,
En 'theerlijck heyr der Maeghden reyn,
Zijn mijn me-borghers en ghesellen,
Och wat tonghe soude dogh vertellen,
Dat ick gheniet in 's hemels pleyn?

Dus menschen die noch lijdt ellende,
Peyst neerstigh op u laetste eynde,
Daer Godt u toe-geschapen heeft:
Want niet is weerdigh al dit lijden,
Gheleken by 't eeuwich verblijden,
Dat Godt sijn uytvercoren gheeft.

Heeft Christus self sijn lijf en leven
Voor 'shemels eeuwich vreught gegeven,

Ghelijcken prijs daer oock voor telt.
 Soo veel ghy telt, soo veel ist weerdigh:
 V selven gheeft, ghy krijght het veerdigh:
 Want 'tHemel-rijck dat lijdt gheweldt.

Een ander; Van de selve Materie.

Op de wijze: O saligh heyligh Bethlehem.

IJerusalem ghy schoone stadt,
 Hoe staet ghy Bruydt in mijn behagen,
 Mijn ooghen maect ghy dick soo nat,
 Mijn herte doet ghy naer u jaghen.
 Want boven alle schoonheydt schoon,
 Zijt ghy van buyten en van binnen,
 Soo dat tot uwen lof ydoon
 Noch menschen zijn, noch Seraphinnen.
 O gulde Son, o silv're Maen,
 O Sterkens blinckend' als Robijnen!
 Maer die daer eens mocht binnen gaen,
 Duyst *Sonnen* soud' hy daer vinden *schijnen*.
 Schoon Vaderlant, schoon Vaderlant,
 Godts alder-triophantsten throone:
 In u is rijckdom abundant,
 O saligh die u krijght ten loone.
 V mueren zijn van goude fijn,
 Bestroyt met peerlen zijn u straten,
 In u en is gheen Sonne-schijn,
 Want ghy schijnt selve boven maten.

Hoe schoon blinckt daer den Diamant,
Hoe soetjens lachen de Seraphieren,
Oock den Carbonckel triomphant,
Gheeft licht in duysentigh manieren.

Tapijtsery en isser niet,
Dit zijn Jerusalems tapijten,
De motten doense gheen verdriet,
Den tijdt en kanse niet verslijten.

O schoon Syon mijn liefste Bruydt,
Ghy hebt berooft alle mijn sinnen:
Maer desen roof doet my gherief,
Nu sal ick u alleen beminnen.

Dus roept mijn ziel: O Heer' wanneer,
O wanneer sal ick van hier scheyden?
Naer u soo haeck ick even seer,
Al wilt het vleesch my neerwaerts leyden.

Ick ben hier in het tranen dal,
Den hooghen Thabor is daer boven:
Och laet my met u vrienden al
V Majesteyt eens saligh loven.

Liedeken van de seven weedommen Van de Moeder Godts Maria.

Op de wijze: *La volte.*

O Rouwigh hert! o bitter suchten
 Van Christi Moeder ende Maeght.
 O droeve Vrouw, zijn dit de vruchten,
 Die den boom mijnder sonden draeght?
 Den hemel end' oock d'aerde klaeght,
 Als ieder siet uws herten gront
 Van seven kanten fel ghewont.
 Bermhertigh God, soet-hertigh Vader
 Als ghy u lieven Sone slaet,

Peyst dat dees *weedom* allegader
 Diep in dees Moeders herte gaet,
 Peyst Vader op dees Moeders staet,
 Als ghy den straffen Vader maeckt,
 Eylaes! dees Moeders herte raeckt.

Als ghy die jongh' en teere leden
 Besneedt van 'tKindt acht daghen oudt,
 Dan hebby diep dit hert doorsneden,
 Dees wonden meest de Moeder rout:
 Eylaes! ghy dedet om mijn fout,
 Ghy straft de Moeder met haer Kindt,
 Als ghy my onbesneden vindt.

Als ghy op bequame tijden
 V Soon naer vremde Landen drijft,
 De koude die u Soon moet lijden,
 By-naer sijns Moeders hert verstijft;
 Maeckt Vader dat dees Moeder blijft:
 Want ick voor haer all' ongeval
 Met blijder herten lijden sal.

Als hy was inde Kerck ghebleven,
 En sy meynd' hy verloren was,
 Sy was vol anghst, sy was vol beven,
 De traenen vloeydden even ras:
 En loopt niet Moeder, houdt u pas,
 V *Jesus* die komt wederom,
 Ist dat ick sondaer weder-kom.

O soeten Vader der ghenaden,
 Siet 's Moeders hert heel desolaet,

Als haren Soon met 'tCruys gheladen,
 In't midden van de moorders gaet;
 Ick weet het is om mijn misdaet:
 't Is Moeder u groot ongheluck,
 Als ick met sond' u Soon verdruck.

O droeve stemm', o bitter woorden,
 O Vrouw hier uwen Sone siet!
 Wat docht u Maeght als ghy die hoorden
 Begaf u dan het leven niet;
 Om dat ick Godt met voeten stiet?
 En tot hem als soon niet en quam?
 V Soon van u sijn af-scheydt nam.

Siet Vader die betraende wanghen
 Van dese Moeder, om de doot
 Van haren Soon aen't Cruys gehangen:
 Siet 'tdroeve pack in haren schoot,
 Waert wonder dat haer 'therte sloot:
 Houdt op van sonden, sondaer boos,
 Oft maeckt haer beyde leveloos.

Siet d'ooghen als fonteynen laven
 Met eenen souden-traenen-dauw,
 De Moeder als sy siet begraven
 Haer liefsten Soon, sy sterft van rouw:
 O sondaer zijdy noch soo flouw,
 Courage, worpt u sonden af,
 En sluyt die t'saemen in dit graf.

Van het Roose-kransken Van de heylighe Maghet Maria.

***Op de wijze: Est-ce Mars ce grand Dieu, &c.
ROose-krancken van Marie***

V zy lof.
 In u lof ick my verblij,
 Gheen Hof
 Sulck en gheeft, sulck' en heeft,
 Gheen blommeken soo schoon
 Als op dees croon.

Daer en zijn gheen eglentieren
Soo vol jeught,
Soo bequaem u te verciereren,
Soo vol vreught,
Ghy verschoont, ghy becroont,
O *Roose-kran*s, de Maeght,
Als sy u draeght.
Daer en zijn gheen sulcke Rosen
Sulck gheen gheur,
Die ghedurigh staen en blosen
Winter deur
Dese staen, die vergaen,
Dees *Roose-kran*s blijft groen
t'Allen saysoen.
Die u dese *Kran*s wilt vlechten
Suyv're Maeght.
Suldy by-staen in sijn vechten,
Als hem jaeght
d'Helsche beest, d'helschen gheest,
En sult met soet gheweldt
Doen houden 'tveldt.
Ghy sult die wel helpen strijden,
Die u eer
Hier in droefheydt, end' in lijden
Soecken meer;
Want ghy zijt, die wel strijt:
In leven ende doot
Helpt uyt den noot.

Als ick u *Maria* croone
 Met dees Croon:
 Wat sal ick krijghen te loone,
 Maghet schoon?
 Ghy sult my, komen by,
 En gheven voor een loon
 Des Hemels croon.

Van den H. Iosephvs Brydegom der Heyligher Maghet Marie.

Op de wijze: *Alsoo 't beghint.*

Iosephe Voester goedt,
 Van die ons allen voedt,
 En spijst nu met sijn vleesch en bloedt:
 Die voor Godt Mensche sorghe draeght,
 Bewaert Godts Moeder ende Maeght.
 Hoe heeft u Godt gheloont,
 Hoe hoogh zijdy ghecroont,
 V Eere wordt al om ghetoot:

Men singht, men preeckt alom u lof
 In 'swereldts pleyn, in 'sHemels hof.

Leer' van de jonghe jeught,
 Der Maeghden suyver vreught;
 Ghehoud' een spiegel tot de deught:
 Ghemeynen Vader, Voester, Heer,
 't Is recht datmen hem tot u keer.

Godt Vader u versint,
 Gheeft u last van sijn Kint,
 Den Soon en Moeder u bemint:
 Wilt ons besorghen, ons bewaert,
 V dienaers, end' u vrienden spaert.

Ghy toond' u groot verstant,
Joseph' en boodt u handt
 Aen 't uytgheteyrde Egypsche Landt:
 Dees slaet sijn ooghen over al,
 Voorsiende gantsch het aerdsche dal.

Egypten inden noodt
 Socht *Joseph* om sijn broodt,
 Dees helpt sijn dienaers tot der doodt:
 Die hem tot sijnen dienste begheeft,
 Naer dit kleyn leven eeuwich leeft.

EYNDE.

Tafel van dit Lied-boeck.

<i>COmt siet in een ghelijckenis.</i>	<i>Fol. 3</i>
<i>Een kindt dat heeft de locht verglaest.</i>	4
<i>Siet hoe een keers staet claer en brandt.</i>	5
<i>Het dauvvken op het gras in 't veldt.</i>	6
<i>Een Visscher is op 't visschen uyt.</i>	7
<i>Al hebben de Princen haren vvensch.</i>	8
<i>Eens ick aensagh des hemels troon,</i>	10
<i>Ghy die daer altijd staet.</i>	12
<i>Hoe magh een mensche dogh soo blindt</i>	15
<i>vesen.</i>	
<i>Laet varen, mensch, u quade vvercken.</i>	18
<i>Een Enghel vverdt ghesonden.</i>	20
<i>Maghet reyn, eerbaer van zeden.</i>	22
<i>Waer blijfdy nu, o sondaer groot.</i>	25
<i>Bepeynst u edel mensche.</i>	28
<i>Noyt meerder vvonder is bevonden.</i>	30
<i>Siele gaet het alsoo, &c.</i>	33
<i>'Is tijdt, 'tis tijdt dat ghy nu hoort.</i>	38
<i>O mensch vvat helpt dat goedt.</i>	39
<i>O mensch ellendigh, onberadigh.</i>	41
<i>O mensch, o edel mensch, opent eens u</i>	42
<i>verstandt.</i>	
<i>O mensch die Godt gheschapen heeft.</i>	44
<i>Haet de vvereldt met haer minne.</i>	46
<i>Hoe haest ist hier met ons ghedaen?</i>	48
<i>O mensch van Godt gheschapen.</i>	49
<i>Waer u liefde alsoo puere?</i>	51
<i>De vvereldt heeft mijn hert' ghestolen</i>	53
<i>Bemint en soeckt de salighe deught.</i>	54
<i>Mijn Bruyt bemindt my dogh.</i>	56
<i>O dochter uytvercoren.</i>	58
<i>Mijn Heere mijn Godt mijns herte.</i>	60

Waer ick my vveynd' oft keere. 62

Aenschout nu dogh ghy vveeldighe herten. 64

Godt Schepper aller dinghen u zy lof. 66

<i>O valsche vvereldt vol bedrogh.</i>	68
<i>Sint Agnes triumphant, vervvonnen.</i>	70
<i>'K vvil lijden sonder verdriet.</i>	72
<i>Och kost ick nu ten vollen tooghen.</i>	74
<i>Ierusalem ghy schoone stadt.</i>	77
<i>O rouvvighe hert! o bitter suchten</i>	79
<i>Roose-kransken van MARIE.</i>	82
<i>Iosephe Voester goedt.</i>	84

Eynde des Tafels.

Approbatio.

Dit Christalyne Spieghelken, inhoudende verscheyde gheestelijcke Liedekens, dienende om de Ionckheyt te vervvecken tot de deught, ende af te keeren van sonden, sal profijtelijck moghen herdruckt vvorden. Desen 16. Meert. M. DC. XXX.

Hieremias Baes

Lic. inde Godtheydt, Pastoor ende Deken van Cortrijck.

